

Tannhäuser

meg; a híres Schwarzer Ferenc-féle elmebeteg-intézetben halt meg. Szerepei még: Uzád (A kunok), Camoens (Dom Sebastian), Alfonso (Borgia Lucrezia), Don Carlos (Ernani), René (Alarcos bál) stb. — Neje: Tannerné Szabó Róza, énekesnő, sz. 1850-ben, Békéscsabán, megh. 1922 dec. 12-én, u. o. A Sz. nevet nagyatya: a francia hazájából a nagy forradalom idején menekült Chabaud de Frouard gróf, vette fel, a ki a kigyósi (Békés m.) Wenckheim grófok szolgálatába állott, fia grófi főkertész volt. Róza Stoll Péternél tanult (W. Krisztina grófnő taníttatta); ritka nagy terjedelmű hangját igen fiatalon, 1866 márc. 15-én szopránszerepben mutatta be, mint Mátyás („Hunyadi László” operában), kritikája íme: „Ez első kísérlet tökéletesen sikerült s a szép hang mellett szép külsővel is megáldott k. a. jövője iránt a legszebb reményekre keltet. Hangja: mezzosoprán, tiszta és szabatos intonatioval s e mellett játéka is, tekintve az első kísérletet, kielégítő”. („A Hon”). De mint alt-énekesnő szerződött 1866 augusztusban Debrecenbe, a hol (mint Tanner István neje is) maradt 6 évig. 1872 febr. 10-én, mint drámai szoprán vendégszerepelt a Nemzeti Színházban (Recha: „Zsidónő”), máj. 18-án pedig már mint szerződött tag lépett fel „Faust” Margitjaként, mely (az ékszeráriában) egyszersmind koloratura-szerep is. Mikor 1882 júl. 2-án Erkel Sándor (l. ezt) nejevé lett, dicsősége tetőpontján lemondott a színpadról. — Szerepei még: Sába királynője (a címszerepet kreálta 1876 márc. 18.) Agatha („Büvös vadász”), Adalgisa („Norma”), Eleonora („Troubadour”), Selica („Afrikai nő”), Preciosilla („A végzet hatalma”), Amneris („Aida”), Senta („A bolygó hollandi”), Elsa („Lohengrin”) stb.

„Tannhäuser”. Regényes opera 3 felv. Szövegét írta Wagner Richard. Magyarra fordította: id. Ábrányi Kornél. — Hőse egy ó-német monda szerinti, a thüringiai Hörselberg barlangjában elátkozva élő lovag, a kinek alakja később egy hasonló nevű szerelmi ének-költőével egybeolvadt. — Az opera szövegét W. R.

1842-ben Teplicen kezdte írni, befejezte 30. születése napján (1843. V. 22.); partitúráján lázasan, szinte önkívületben dolgozott 1845 áprilisáig. A következő évad elején, okt. 19-én, a drezdai udv. operaház, amelynek akkori karnagya volt W., mutatta be, távolról sem akkora sikerrel, hogy meg lehetett volna jósolni, hogy az ihletett alkotó erőt sugárzó mű még száz év múlva is a népszerű remekek közt foglal helyet. Tudjuk, hogy W. az 1848-adiki, Németországra is áttért forradalomban némi szerepet játszott, ezért őt túlszígonan sujtották: egész Németország területéről száműzték, művei hosszú időre leszorultak a színpadról, a „T.” is később terjedt el. Nemzeti Színházunk 1871 márc. 11-én mutatta be. Személyek: Hermann örgróf: Kőszegi Károly, Erzsébet: Pauli Richárdné Markovits Ilka, Tannhäuser: Ellinger József, Wolfram: Láng Fülöp, Walther von der Vogelweide: Hajós Zsigmond, Biterolf: Bodorfi Henrik, Henrik: Korbai Ferenc, Reinmar: Tallián János, Venus: Kocsis Irma, Pásztorfiu: Human Alexa. (Karnagy Erkel Ferenc.) Az akkori pesti közönség becsületére legyen mondván, hogy szép siker volt: az első 3 előadásának jövedelme 5.600 forint volt (akkor nagy összeg). 13 év alatt 49 előadást ért, ami nem kevés, tekintve, hogy a Nemzeti Színház hetenként csak 3 opera előadást tarthatott. — Az 1884 szept. 27-én megnyílt M. Kir. Operaházban is, mint a régi hajlékban, „Lohengrin”, megelőzte: a „T.” csak 1885 febr. 1-én jelent meg itt először. Személyei voltak: Hermann örgróf: Ney Dávid, Erzsébet: Tuolla Emma, Tannhäuser: Gassi Ferenc, Wolfram: Bignio Lajos, Walther: Dalnoki Béni, Biterolf: Tallián János, Henrik: Kiss Dezső, Reinmar: Szendrői Lajos, Venus: Rotter Gizella, Pásztorfiu: Kordin Mariska. (Karnagy: Erkel Sándor.) — 20 év alatt 100-szor ment; jubiláris előadása 1905 ápr. 30-án folyt le. 200. előadása 1921 nov. 13-án, 250. pedig 1924 nov. 1-jén. — Nevezetes az 1907 okt. 24-én bemutatott előadás: ekkor láttuk először az u. n. párizsi átdolgozást: Metternich hg. párizsi osztrák nagykövet neje (szül. Sándor Paulina